

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

Ursache Petru
Toma Nadejda
Timofti Vladimir

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Artene Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Artene Gheorghe Sergiu, născut la 03.03.1999, originar din sat. Ciorești, r-nul Nisporeni, domiciliat în s. Șendreni, r-nul Nisporeni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 28.05.2015 – 17.07.2015;*
2. *Instanța de apel: 08.09.2015 – 03.11.2015;*
3. *Instanța de recurs: 12.01.2016 – 06.04.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 17 iulie 2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, inculpatul Artene Gheorghe Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la 1 (un) an și 4 (patru) luni închisoare;
- art. 187 alin.(2) lit. e) și f) Cod penal la 2 (doi) ani și 4 (patru) luni închisoare, fără amendă.

În baza art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin prezenta sentință, în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal și prin sentințele Judecătoriei Cahul din 24 aprilie 2015 și

Judecătoria Nisporeni din 31 martie 2015, i-a fost stabilită lui Artene Gheorghe Sergiu pedeapsa de 3 (trei) ani închisoare.

În conformitate cu art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, a fost adăugat parțial pedeapsa stabilită prin prezenta sentință în baza art. 84 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa definitivă lui Artene Gheorghe Sergiu de 4 (patru) ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei într-un penitenciar pentru minori.

Măsura preventivă aplicată lui Artene Gheorghe Sergiu, a fost schimbată din obligarea de a nu părăsi localitatea cu ținerea sub arest, luându-l sub strajă în sala de judecată.

Termenul de executare a pedepsei lui Artene Gheorghe Sergiu, calculându-se din 17 iulie 2015.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Artene Gheorghe, aproximativ la sfârșitul lunii ianuarie 2015 - începutul lunii februarie 2015, data și ora exactă nu a fost posibil de stabilit, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în curtea gospodăriei lui Panfil Ion, situată în s. Bălăurești, r-nul Nisporeni, care se afla în grija lui Munteanu Adrian, și prin forțarea unui geam a pătruns în locuință, de unde dintr-o odaie a sustras pe ascuns bunurile ce aparțineau ultimului, în sumă totală de 8000 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Tot el, la data de 24 aprilie 2015, aproximativ la ora 16⁰⁰, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Cataraga Pavel, situată în s. Sendreni, r-nul Nisporeni, despre care cunoștea cu certitudine că este plecat peste hotarele țării, de unde a sustras pe ascuns bunuri în sumă de 25000 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Artene Gheorghe a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Tot el, la data de 19 mai 2015, aproximativ între orele 13¹⁵-13²⁰, acționând intenționat în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se pe str. Tîrgului din or. Nisporeni, în apropiere de Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, s-a apropiat de minorul Baraboi Ion și l-a îmbrâncit, doborându-l la pământ, după care amenințându-l cu bătaie, i-a căutat prin buzunare și depistându-i telefonul mobil de model „FLY” de tip smartphone, de culoare neagră, i l-a sustras în mod deschis. Drept rezultat, părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 3000 lei. Pagubele sunt restituite.

Astfel, acțiunile lui Artene Gheorghe au fost încadrate în baza art. 187

alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, cu indicii calificativi: *Jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Guțanu Doina în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului minor Artene Gheorghe să i se stabilească pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 4 ani.

În opinia apelantului pedeapsa aplicată inculpatului minor este prea severă și nu este echitabilă în raport cu circumstanțele atenuante care au fost reținute în cauza dată, și anume, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și săvârșirea infracțiunii de către un minor, sunt suficiente pentru a face o concluzie că inculpatul minor merită o șansă în plus de reeducare, deoarece din cauza minoratului nu a conștientizat pe deplin urmările acțiunilor sale, necătînd la circumstanța agravantă prevăzută la art. 77 Cod penal, și anume, săvârșirea infracțiunii de către o persoană, care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, corectarea și reeducarea inculpatului minor Artene Gheorghe va putea avea loc și prin suspendarea condiționată a executării pedepsei. Mai mult ca atât, că inculpatul se află în concubinaj, iar concubina este însărcinată și așteaptă un copil de la el.

Totodată, a menționat că, aflîndu-se în arest de pe data de 17.07.2015, inculpatul minor a conștientizat consecințele acțiunilor sale infracționale și pe viitor nu va mai săvârși asemenea fapte.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 a fost admis, din alte motive apelul declarat de avocatul Guțanu Doina în numele inculpatului Artene Gheorghe Sergiu, casată hotărîrea atacată, în partea numirii pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care lui **Artene Gheorghe Sergiu** i s-a stabilit pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 79, 70 Cod penal și art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, în baza 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni și în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, fără amendă.

Conform art. 84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 2 (două) luni, fără amendă.

Conform art. 84 alin.(4) Cod penal, prin cumul total al pedepsei stabilite cu pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Nisporeni din 31 martie 2015, lui Artene Gheorghe Sergiu i-a fost stabilită pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare, fără amendă.

Conform art. 85 alin.(1) Cod penal, a fost adăugat la pedeapsa stabilită prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei

Cahul din 24 aprilie 2015, stabilindu-i lui Artene Gheorghe Sergiu pedeapsa definitivă de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

În rest hotărârea atacată a fost menținută.

Termenul executării pedepsei, calculându-se din 03 noiembrie 2015, cu includerea în acest termen durata deținerii sub arest de la 17 iulie 2015 până la 03 noiembrie 2015.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Artene Gheorghe Sergiu de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) și art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Verificând legalitatea pedepsei stabilite, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a ținut cont de cerințele legale în vigoare și a aplicat eronat față de inculpatul Artene Gheorghe Sergiu pedeapsa penală, în raport cu circumstanțele obiective, prin neaplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 70, 79 Cod penal și prin aplicarea eronată a cerințelor art. 85 alin.(1) Cod penal (cumul de sentințe) la stabilirea pedepsei definitive în privința inculpatului și a prevederilor art. 84 alin.(4) Cod penal (aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni), și astfel a pronunțat o sentință neîntemeiată în ce privește stabilirea definitivă a pedepsei inculpatului.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7, 61, 70, 75, 76, 77, 79 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave și grave, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum, recunoașterea vinovăției, minoratul, la locul de trai se caracterizează negativ (f. d. 20), a restituit prejudiciul material cauzat părților vătămate, anterior a mai comis fapte similare, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și respectând prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură, a considerat că, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza dată în privința inculpatului Artene Gheorghe Sergiu poate fi atins doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate.

Instanța de apel a considerat că sunt nefondate și nu pot fi reținute argumentele apelantului, precum că prin aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată comportamentul inculpatului minor va putea fi corectat, fiind astfel realizat scopul pedepsei penale fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se neajunsurile pe care le atrag după sine privațiunea de libertate, îndepărtarea

inculpatului minor Artene Gheorghe de familia lui, cât și contactul cu infractorii periculoși îl pot antrena în continuare pe calea infracțiunii, deoarece acesta anterior a fost condamnat cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, are antecedente penale nestinse, a comis alte infracțiuni similare și nu a făcut concluziile necesare.

Astfel, în cazul dat, din motivele sus-enunțate, instanța de apel a conchis că nu este rezonabil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal și de suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea inculpatului Artene Gheorghe Sergiu.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului minor Artene Gheorghe să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, aplicând prevederile art.90 Cod penal.

În susținerea solicitării sale recurentul invocă ilegalitatea hotărârii adoptate de către instanța de apel referitor la pedeapsa stabilită inculpatului Artene Gheorghe Sergiu, deoarece nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, care au fost reținute în speța dată și expuse în cererea de apel de către apărătorul Guțanu Doina în numele inculpatului.

Mai mult ca atît, menționează faptul că, instanța de apel i-a agravat situația inculpatului minor, prin aplicarea art. 84 alin.(4) Cod penal, cumulîndu-i total pedeapsa stabilită cu pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Nisporeni din 31 martie 2015.

Totodată, consideră că, prima instanță incorect i-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest inculpatului, fiind soluționată chestiunea măsurii preventive conform art. 395 alin. (5) Cod de procedură penală, deoarece contravine prevederilor art. 25 alin. (4) a Constituției RM, care stipulează că *arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.*

În opinia recurentului, în așa mod, a fost încălcat dreptul inculpatului la un recurs efectiv.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul în numele inculpatului, solicitînd respingerea acestuia ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Colegiul penal reține faptul că, avocatul recurent în recursul declarat își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, considerînd că este prea aspră, deoarece nu s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, însă nu indică temeiul de drept prevăzut de art. 427 alin.(1) Cod de procedură, deși este evident că argumentele acestuia se bazează pe temeiul de drept prevăzut în pct.10) al normei sus indicate, potrivit căreia *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Reieșind din materialele cauzei, instanța de recurs constată că, inculpatul Artene Gheorghe Sergiu a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) și art. 187 alin.(2) lit. e) și f) Cod penal la privațiune de libertate.

Ulterior, instanța de apel, judecînd apelul declarat de avocatul Guțanu Doina în numele inculpatului Artene Gheorghe Sergiu, a casat hotărîrea atacată, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care lui Artene Gheorghe Sergiu i s-a stabilit pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 79, 70, 84 alin.(1), (4), 85 Cod penal și art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, constatînd că prima instanță nu a ținut cont de cerințele legale în vigoare și a aplicat eronat față de inculpatul Artene Gheorghe Sergiu pedeapsa penală, prin neaplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 70, 79 Cod penal și prin aplicarea eronată a cerințelor art. 85 alin.(1) Cod penal (cumul de sentințe) la stabilirea pedepsei definitive în privința inculpatului și a prevederilor art. 84

alin.(4) Cod penal (aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni), și astfel a pronunțat o sentință neîntemeiată în ce privește stabilirea definitivă a pedepsei inculpatului.

Totodată, Colegiul penal menționează faptul că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art.364/1 Cod de procedură penală, și potrivit pct. (8) al acestui articol, inculpatul, care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să fie înfăptuită pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel, luând în considerație stipulările legale expuse, i-a stabilit inculpatului Artene Gheorghe pedeapsa închisorii în conformitate cu prevederile art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală.

În acest sens instanța de recurs consideră că argumentele recurentului cu privire la faptul că inculpatului la stabilirea pedepsei i-a fost agravată situația nu au careva suport, deoarece termenul pedepsei definitive stabilite inculpatului prin decizia instanței de apel este mai mic decât cel stabilit prin sentință, iar instanța de apel a pronunțat o nouă hotărîre în partea aplicării pedepsei, care este favorabilă inculpatului.

Reieșind din prevederile legale enunțate, precum și din conținutul hotărîrii atacate, instanța de recurs consideră că, instanța de apel corect i-a stabilit pedeapsa privativă de libertate, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, motivîndu-și soluția în acest sens așa cum este indicat în pct. 5 al prezentei decizii, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

8.2. În ce privește argumentele apărătorului inculpatului cu privire la posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, deoarece analizînd decizia atacată, se constată că aceste argumente au constituit obiect de examinare în instanța de apel, care și-a motivat soluția sa în ce privește stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, indicînd că, acesta anterior a fost condamnat cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, are antecedente penale nestinse, a comis alte infracțiuni similare și nu a făcut concluziile necesare și astfel, instanța de apel a conchis că nu este rezonabil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal și de suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea inculpatului Artene Gheorghe Sergiu.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal, prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „ Dacă... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicând numai decît în hotărîre motivele...”.

Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al vinovatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Raționamentul instanței de a suspenda executarea pedepsei, depinde, de rînd cu celelalte circumstanțe ale cauzei, de personalitatea vinovatului, de comportamentul acestuia anterior și după săvîrșirea infracțiunii, în timpul urmării penale sau al judecării.

Reieșind din cele expuse supra, din materialele cauzei, instanța de recurs conchide că, concluzia instanțelor de fond și de apel referitor la stabilirea pedepsei privative de libertate în privința inculpatului Artene Gheorghe Sergiu este legală și întemeiată, deoarece s-a constatat cu certitudine că acesta a fost condamnat de nenumărate ori cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, are antecedente penale nestinse, a comis alte infracțiuni similare și nu a făcut concluziile necesare, astfel, că aplicarea din nou a suspendării executării pedepsei nu va fi suficientă pentru corectarea minorului.

8.2. Referitor la alegațiile recurentului, precum că, prima instanță incorect i-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest inculpatului, fiind soluționată chestiunea măsurii preventive conform art. 395 alin.(5) Cod de procedură penală, ce contravine prevederilor art. 25 alin.(4) a Constituției RM, Colegiul penal indică că, potrivit art. 427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) al aceleași norme pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, însă din conținutul apelului declarat de către apărătorul Guțanu Doina în numele inculpatului și potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, astfel de argument din partea avocatului Fediuc Valentin, nici nu a fost indicat, astfel, că instanța de apel nu s-a expus asupra acestuia.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar, declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Artene Gheorghe se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Artene Gheorghe împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Artene Gheorghe Sergiu**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **29 aprilie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir